

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 bani numărul 20

Administrația, strada Gărei No. 25.

Abonamentul, 10 lei pe an.

Prima faptă publică a primului nostru Print pământean.

Prefectul județului Constanța, d. Gh. Cananau, a primit din partea d-lui Secretar general al ministerului de interne următoarea scrisoare :

MINISTERUL DE INTERNE
CABINETUL SECRETARULUI GENERAL

1899 Decembrie 21.
București.

„Domnule Prefect,

„Astă-zî la orele 3 p. m. d. G. Filipescu, fost mareșal al Curței, prezentându-se în biroul nostru ne-a comunicat că în ziua când delegațiunea județului Constanța s'a prezentat M. S. Regelui cu raportul anual de situațiunea județului, și pe când expunea trista stare de mizerie în care se găsește populațiunea din acel județ, A. S. Regală micul principe Carol adânc impresionat de cele auzite a oferit miclele Sale economii, consistând în două piese de aur a 20 de lei fie-care, pe cari d. Filipescu ni le a remis pentru ca să fie date la două familii din cele mai sărace și împovărate de copii din județele Tulcea și Constanța.

„Comunicându-vă cele ce

preced, vă înaintez și Dv. una din acele piese chiar în această scrisoare, rugându-vă să dispuneți a se da unei familii care în adevăr va merita ajutor prin mizeria în care se află și prin numărul copiilor.

„Cea-l'altă piesă am trimis'o în același scop D-lui Prefect de Tulcea.

„Primiți, vă rog, Domnule Prefect, asigurarea osebitei mele considerațiuni.“

Secretar General
D. S. Nențescu

Pe această scrisoare s'a pus apostila următoare: „Această scrisoare se va pastra în archiva Prefecturii.“

* * *

Unul din domnii delegați ne spune, că în adevăr A. S. Regală micul Principe Carol, care a implinit vârsta de 6 ani, abia la 3 Octombrie 1899, a stat tot timpul audienței, care a durat 55 minute, lângă M. S. Regele, ascultând cu cea mai vădită atențiune și înduioșare întreaga expunere făcută.

Această prima faptă publică a primului Print de sânge regal, născut și crescut pe pământul țerei, fie că a pornit dintr'o mișcare spor-

tanee de inima, fie că e rezultatul unei îngrijiri speciale, vorbește îndestul de ceea ce va fi viitorul Rege al Românilor.

Să trăiască!

Strigăm din adâncul inimei.

DOCTRINA JUNIMISTĂ

De când ținem în mână un condei de publicist n'am văzut o luptă parlamentară mai frumoasă cu aceea care s'a dezvoltat cu ocaziunea răspunsului la Messagiul Tronului din sesiunea curentă

Faptul se datorește elementelor tinere din ambele partide istorice, *Junimistilor* din partidul conservatorilor și liberalilor așa șiși *Drapelistii*, care împreună luptă pentru modernizarea luptelor politice.

Junimistii, în special, mai numeroși în ambele Camere, prin competențele lor, d-nii P. P. Carp, Al. Marghiloman și C. C. Arion în Camera Deputaților; prin d-nii T. Maiorescu, rectorul Universității din București; M. Ghermani, adânc regretatul fost ministru de finanțe al Conservatorilor și prin d-l Petru Misir, rectorul Universității din Iași, au fost la adevărată înălțime a situațiunei.

Dăm aci partea din discursul d-lui Misir, relativă la doctrina junimistă, spre a justifica în parte ceea ce am afirmat mai sus

D-l Petre Missir, ...

Ați afirmat că jnnimismul este o familie înființată pentru slava și gloria d-lui I. Carp, și ful Ei bine, eu mă voi încerca să va dovedesc că jnnimismul este mai mult de cât atât: este o școală de practică politică, o școală care aparține partidului conservator, chiar dacă într'un moment dat, reprezentanții oficiali ai partidului o repudiază; o școală căreia nu'l lipsește nimic; care are învățătura și învățatorii ei ce știu se predea și teorii și se dea și pilde bune; o școală care are și învățăceii ei din zi în zi mai mulți și mai devotați. Și dacă voi reuși să fac dovada acesta, atunci voi răspunde la o sumă de întimpinări și de critice ce s'au făcut la adresa noastră.

D-lor Senatori, sunt puncte comune în modul de a gândi și de a lucra al nostru al jnnimistilor, cu punctele de vedere ale d-v. Așa în principiu suntem cu toții de acord—și nu numai noi, dar cred că toate partidele—asupra unui principiu general, cum că oamenii politici nu vin la putere și la guvern pentru interesele partizanilor lor, ci pentru binele țării. Întru aceasta cu toții suntem de acord. Se cita chiar de către d. prim-ministru un aforism inseris pe blazonul nobiliar, al unui fost șef al partidului conservator: „*totul pentru țara, nimic pentru noi*”. Noi nu suntem așa de bogați în blazoane; dar ideea avem și noi.

Un al doilea punct, d-lor este că spre a putea servi binele țării trebuie să existe în viața unui partid, un *ideal*, d-v. și ziceți o tendință mai înaltă.

Să-l zicem la un loc o directivă comună de tendințe nobile înalte. Infolosul țării. Greutatea vine numai la aplicare. Când este să aplicăm aceste puncte comune, atunci diferim între noi.

Fă cred d-lor senatori, că o explicație a acestor puncte de deosebire contribuie la lămurirea situației și de aceea o voi face fără să mă întreb dacă este politic ceea ce fac, ori nu.

Nu mă preocup de aceasta. E de ajuns să fie adevărată, pentru ca să aibă rezon de a fi lămurirea aceasta, chiar de la tribuna Parlamentului.

D-lor senatori ne dăm cu toții seama, că, de și un partid politic nu e o ființă fizică, cu toate acestea are toate caracterele unei individualități oarecare. Anume, are suflet ca și omul, căci are un ideal, are corp căci are o organizare așa, așa, un mod de a fi, are purtarea sa ca și omul, prin faptul că are porfirile și procedurile sale tradiționale.

Ei bine, d-lor, dacă veți examina ființa partidului, nu pe aprecieri, ci exact pe ceea ce credeți dv. despre dv. și pe ceea ce credem noi despre modul ce a fi al unui partid veți vedea deosebirea. Mai întâi în ceea ce privește *sufletul*, care e idealul partidului conservator.

Primesc tot ce s'a zis din partea dv. în favoarea partidului conservator.

Admit că aveți tradiții glorioase și fapte mărețe din trecut, servicii aduse țării, exemple de abnegație și probitate, că—după cum spunea d. Ministru al cultelor—la Camera, partidul conservator, în deosebi are sentimentul dreptății pentru toți; sau după cum spunea d. Delavrancea cu aceeași ocazie: când se găsește în mijlocul dv. simte că poate face binele. Prin urmare, e o atmosferă etică și morală aceea în care trăește sufletul partidului conservator.

Admit că aveți această comoară morală din care vă puteți însufleți. De cât începe aci o diferențiere: noi ne întrebăm ce garanție are țara că tradițiile și faptele frumoase din trecut vor fi norma după care se vor conduce faptele celor ce reprezintă partidul în momente date?

Dacă este o credință a partidului că nu trebuie să vie oamenii la putere pentru interesele lor de partid, ci în interesul țării—ce garanție dați dv. țării că sunteți inspirați din vechiul patrimoniu moral de fapte de abnegație, de însuflețirea aceea simplă, ideală, dar neprecisă și nehotărâtă?

Nouă în conștiință nu ni se pare că este destul atâta. Noi nu ne putem mulțumi cu aspirații înalte și frumoase, dar nelimitate, neprecisate, cari să nu poată fi controlate în fie-care moment.

Este prea important, în viața unei țări, rolul convingerilor politice și rolul pe care trebuie să-l joace idealul în activitatea politică a partidelor pentru ca să ne mulțumim cu indicarea unor aspirații înalte dar desemnate de a fi într'o schițare generală, pe care se o poată formula ori-cine cum voeste. Trebuie să dăm publicului, țării, puțința de a ne controla exact, ori-când se cere și la moment.

Când ajungem la cârmă suntem acolo numai pentru a îndeplini ceea ce am promis, parte din ideal care credem că corespunde bine nevoilor, în momentul când ne-am gândit la dînsa și le-am studiat.

Acasta este semnificarea programului nostru.

Și, d-lor, cum se precizează progra-

mul? Apoi, ne uităm la o analogie. Vedem că din câte cunoștințe are omul în cap foarte puține se bazează pe convingere științifică. Așa de exemplu, toți știm că pământul este rotund și că se învîrtește în jurul soarelui, dar puținii sunt cari pot să ne demonstreze acesta.

Cel mai mulți cred fiind-că le dă știința această credință. Același lucru trebuie să se facă în activitatea politică a unei țări.

În activitatea unui partid nu toți sunt în stare să pătrună importanța fenomenilor politice și natura mai intimă a lucrurilor și a nevoilor țării, mulți pot să trateze și să vorbească de dînsa, dar foarte puținii sunt în stare să rezonze cu convingere și să întemeieze în adâncul convingerilor lor că ideile ce le pun înainte sunt conforme trebuințelor și intereselor țării. Și atunci natural că și în politică, să se împartă rolurile: unii cari au pregătirea și darul de la natură de a înțelege, sunt aceia cari ajung la convingere și formează programul, iar alții, care primesc cu credință opera celor dintâi și o urmează.

Ei bine, iată înțelesul ce dăm noi programului.

Am auzit, în cursul debaterilor la Camera criticându-se lucrul și zicându-se: ce vă alțiți cu programul? ce idei ați avut prozave în program? Desființarea aginilor? Inamovibilitatea magistraturii? am avut și noi ideile acestea; și ni se cită articole de gazetă și aprecieri izolate, spre a se dovedi aceste afirmații.

Dar, d-lor, această însemnează a nu voi să îți dai seamă de lucru. Meritul unui program nu este originalitatea intelectuală. Meritul este moral; este cinstul unui om de onoare în funcțiune și activitate politică.

Dacă ați avut cutare și cutare idee, eu atât mai bine că ați avut-o, și era și mai bine dacă pe baza ei puteați să îndepliniți o reformă, căci arătați că ați ținut la dînsa și că ați făcut din aplicarea ei un testimoniu de activitate politică.

Dar să veniți să faceți critică, cum a făcut d-nu Pannu la Camera, din punctul de vedere al originalității ideilor, este a deplasa chestiunea.

Nu pretinde nimeni meritul exclusiv al originalității, de și veți fi citat că însuși d. Ministru de culte a recunoscut la Camera unele părți originale în reformele noastre; mai presus de acest merit este însă partea morală; garanția ce am dat țării că nu usăm de putere și nu stăm la cârmă de cât pentru in-

deplinirea unui scop precis, lămurit, știut.

Din cuvântarea d-lui Panu pe care am auzit-o, rețin însă un adevăr pe care am să-l produe și eu înaintea dv.

D. Panu spune program? dar programele se fac la începutul carierei, și eu am făcut un program cum aș fi pregătit o lecțiune. A făcut program d. Carp, am făcut și eu. Dar la sfârșitul carierei când cine-va este în deplină maturitate politică, numai are nevoie de program. Nu am nevoie de program eu astăzi, zice d. Panu, și citea numele cu autoritate ale persoanelor, care ocupă capul băncii ministeriale numele d-lui prim-ministru, al d-lui Manu, al oamenilor care ocupă locul întâiu în partid.

Eu ader cu totul la această opinie, și să-mi dați voce să motivez în sensul cum înțeleg lucrurile.

În adevăr, că nu mai au nevoie de program d. Carp și fruntașii junimiști care au guvernat țara. Întâiu, pentru că au dat dovadă de ce pot și nu au nevoie să mai facă proba aceasta. Și, apoi, când cineva la începutul carierei, și-a făcut un program, li rămâne partea care nu se poate îndeplini la prima ocaziune. Nouă ne rămân foarte multe lucruri din programul, care a fost pus înainte.

Prin urmare, înțeleg, și avea dreptate d. Panu.

Nu are nevoie de program nici d. Panu. Dacă d-sa ar face al doilea program s'ar expune să-i dea soarta celui întâiu. Și nu are nevoie nici d. Cantacuzovo, nici d. Manu, căci d-lor nu pot dobândi acum prin publicarea unui program mai multă autoritate de cât o posedă prin pozițiunea ce au în partid. Sunt de acord cu d. Panu în această cestiune.

Iată explicațiunile ce îmi dau mie, și îmi permit se le comunic d-voastră, asupra celui d'întâiu punct din ființa partidului. Și vedeți deci că deferențiam între noi.

Trec la al doilea punct. D-lor cum vă prezentați. d-voastră ca corp, ca organizație? Și iarăși vă iau cum declarați înși-vă și cum în fapt sunteți. D. prim-ministru spunea la Cameră, și la Iași în program, că în partidul conservator este tradițiune de mult, ca să fie condus de adunarea fruntașilor care hotărăște toate cestiunile. În sfatul fruntașilor numai are dreptul de prioritate, după vîrstă, după ascendență mai mare. Deci ca un lucru de merit pentru d-sa ne declară că așa va conduce și d-sa, căci așa a făcut și Lascar Cantargi. Cum

se compune sfatul d-voastră? Se compune din cea-ce are distincțiune în partid, din oameni cari reprezintă un nume, o pozițiune socială înaltă; și fiind-că oamenii cari se disting în acest mod, se numesc aristocrați, cred că sunt în limitele adevărului când spun că sfatul dv. se compune din aristocrați de naștere și aristocrați de talent. Nu a intrat încă aristocrația banului; aveți numai două feluri de aristocrați cari formează sfatul. De la d. Tache Ionescu încoace mai aveți însă încă o categorie. În discursul, pe care d. ministru de culte l-a ținut la Cameră, ne-a spus lucru următor sub formă de critică la adresa noastră voi, junimiștii, aveți o mare greșală credeți că numai cu idei se guvernează țara! Apoi nu e așa! voi nu faceți parte destulă pasiunilor omenești în politică: partea emoțională trebuie să joace un rol foarte mare în politică. Și facea la aceasta teorie următoarea aplicațiune vite, cum să nu iau pe Fleva alături cu mine pe banca aceasta, când de trei ori a făcut revoluțiune și de două ori am profitat de ea; era drept să-l iau pe aceasta bancă!

Vedeți? partea sentimentală că ești dator recunoștință celui ce te-a ajutat să vii la putere, fie și prin revoluțiune!

D. N. Fleva, ministru al domeniilor Revoluțiune?

D. Missir. Trecut revoluționar au fost propriile cuvinte ale d-lui ministru de Culte.

D. Vicol. Exagerați când ziceți că partidul d-lui Fleva este revoluționar este partidul ordinei!

D. Missir. D-le Vicol, ești nedrept față de mine, fiind-că eu sunt dintre cei ce v'am ascultat și v'am aplaudat mai mult.

D. Vicol. D. Fleva e om de ordine și disciplină; a văzut că în partidul colectivist nu e ordine și a mers la partidul conservator, unde știa că e ordine.

D. Missir. Vin punctele de diferențiere întâi, dacă puterea se dă ca primă de încurajare pentru cel ce știe să lupte mai bine, pentru cel ce pot să facă țărăboiu revoluționar, să ajute partidele să vie la putere, atunci mă întreb: cum rămâne principiul comun, de la care plecăm cu toții, că partidele trebuie să vie la putere în măsura serviciilor ce pot face țării iar nu după țărăboiu și trecutul revoluționar.

D. G. Demetrescu. Dar dv. la 1889 de ce ați făcut revoluțiune?

D. Missir. D-le Demetrescu, la 1888 fruntașii noștri au făcut tot ce au putut pentru a se deosebi de opozițiunea unită.

Așa fiind, d-lor ce garanție este pentru țară atunci că în adevăr pe aceste bănci vor sta numai oameni așa cum de acord, cu toții dorim să-i vedem? Și, abstracțiune făcând de parte emoțională și de nouă teorie a d-lui Ministru de Culte, ce garanție este chiar din modul acela tradițional de a se compune sfatul pentru țară în acelaș sens? Știți foarte bine: că într'un sfat de oameni distinși, de oameni de talent, nu pot fi evitați nici cel ce sunt în fruntea societății, cu nume moștenite, dar a cărora capacitate, inteligență și putere de a realiza ceva bun pentru țară, sunt de un nivel scăzut.

D-lor senatori, nu este un secret pentru nimeni, această gradăție de capacitate a oamenilor. Sns se ridică foarte puțin ca inteligență și puțință de a făptui, mulți se urcă până la mijlocie, iar jos rămân cel mai mulți. Or, când în sfatul care are să hotărăască de soarta țării, șeful se alege pentru considerațiunii de familie, de prietănie și de preșanță, unde mai este garanția ce trebuie să aibă țara că din mijlocul acelui sfat va eși delegațiunea cea mai bună care s'o conducă?

Cu acest metod ai dv., noi vă răspundem că lipsiți țara de beneficiul selecțiunii. Am zis un cuvânt mare, îl reiau pentru a-l explica. Nu este nici un progres posibil de cât prin întrecerea între cel capabil în serviciul care îl poate face țării; și când dv. luați ca criteriu pentru alegerea celor chemați să conducă țara, nu meritul; nu capacitatea, ci considerațiunii cu totul de altă natură, împiedicați progresul făcând imposibilă legea selecțiunii.

Intr'un sfat, de sine știm cât putem fie care, suntem egali cu toții; acel care are puțință, care pot aduce serviciul real țării, sunt puși pe un picior de egalitate cu acel care n'au nici una din aceste calități.

Ei bine, cu asemenea egalitate nu veți putea ajunge nici odată să dați o organizație de partid, care să corespundă principiilor generale de la care am plecat.

În al treilea loc, cari sunt procedurile dv. și care ale noastre?

Iată o cestiune vastă. Nu voi să intru în aprecieri minuțioase și personale. Aș voi să vă prezint câte-va fapte constante, pentru a vă face dovadă de impresiile ce le avem noi.

Vă facem oare o imputare nedreaptă când vă spunem lucrurile următoare: că sunteți predispuși a vedea numai aspectul politic al lucrurilor, că judecați lucrurile după aparență care vă c...

Este aceasta un reproș meritat sau nemeritat?

Vom examina.

In cât ne privește, noi avem convingerea că politicianismul este un defect în viața politică și un partid serios trebuie să'l evite.

Noi nu credem că sunt două morale: una politică și alta individuală, credem în sfârșit că suntem dator să dăm adevărul tot meritul, totă recunoșterea care i se cuvine. Acestea sunt impresiuni generale, și să'mi dați voie să vă aduc câte-va dovezi. Cea ce rezultă pentru noi din modul cum ne păreți dv. ca normă de judecată generală, este că în genere vorbind, vă lipsește sinceritatea (murmure).

Voci. Este grav.

D. P. Missir. Auz zicându-se că este grav. Vorbesc de generalități, dar de lucruri crediți-mă gândite; prin urmare grave sau nu, așa le gândesc și cine crede ca sunt grave, îi voi fi recunoscător de mă va convinge de contrariu.

D. Missir continuă dovedind nesinceritatea guvernanților prin mai multe exemple.

INFORMAȚIUNI

De ocaziunea Sf. Sărbători și ale NOULUI AN 1900, trimitem tuturor abonaților și prietenilor noștri cele mai calduroase felicitări și URĂRI de prosperitate.

Se vorbește, de către unii chiar cu siguranță, că actualul consiliu al comunei Constanța se va dizolva. Se șoptește chiar numele celor ce ar fi aleși spre a compune Comisia interimară, de sine înțeles, viitorul consiliu.

Ca viitori gospodari ai Comunei, ar fi desemnate niște persoane care n'au gospodărit nimica în viața lor.

D-ii Prefect Cănanău, care a venit aci de 9 luni de zile, prin urmare cunoaște oamenii, să bage bine de seamă pe cine alege și cui urmează să dea sprijinul d-sale, ca să nu fim siliți a redeschide niscăi dosare prăfuite, privitoare pe persoanele din cestiune, fie ele preferite sau impuse de sus.

N'am avea nici o plăcere pentru aceasta; dar dacă și de asta dată interesele orașului vor trece în al doilea plan pe lângă cele individuale, ne vedem datori a procedea cu cea mai mare energie.

Cel mai mare financiar al României fostal ministru de finanțe al regimului conservator, *Membel German*, bancher din București, s'a stēns în ajunul Crăciunului, în urma unei prea scurte suferințe, în etate de 65 ani. El plânge toate ziarele din București, defunctul bucurându-se în viața de cea mai înaltă stima a tuturor partidelor politice.

El plâng în deosebi membrul partidului constituțional, al cărui unul din vrednicii săi conducători era. El plânge țara întreagă, care în împrejurările economice și financiare triste prin care trece, avea ațintite numai asupra defunctului toate privirile sale.

M German era necăsătorit. Lasă în urma i o avere de vr'o 10 milioane lei, cari se vor împărți asupra rudelor, de origină români macedoneni.

Fieți țarina ușoară și memoria eternă.

D-ii Inginer Balș cu D-na. au făcut cea mai laudabilă faptă de caritate publică din orașul nostru. Au îmbrăcat complect, de sus până jos, 14 copii seraci din școlile primare în ajunul Crăciunului.

Fapta vorbește de sine, onoare nobilă per se.

SPECIALITĂȚILE

Farmacista'ui ION BERBERIANU — Constanța

Goudron China Berberiana. Cunoscut fiind de totă lumea, atât efectele sigure ale goudronului în afecțiunile organelor respiratorii, cât și acele ale cojii de căina în contra maldărilor cari produc slăbirea organismului, este natural că *goudronul China Berberiana*, adică medicamentul ce conține atât principii activi ai goudronului cât și ai cojii de china, să fie remediu cel mai sigur ce se poate întrebuiți în contra tusei, catarhilor bronchiale și dresiciei, bronchitei, astmăi etc. Sticla 2 lei 50 bani.

Prafuri contra guta'ului Berberiana. Face că prin simplă prisocă lor, guta'ul cel mai rebel să înceteze. Cutia 1 leu.

Hârtie chimică Berberiana. Este cel mai bun emplastru ce se poate întrebuiți în contra tuturor durerilor reumatismale ca: durerea de mijloc și de spate, dureri de șale, podagri, dureri de iritațiuni de pieptului, nevralgii etc.; asemenea se mai poate întrebuiți cu succes la arsurii, bôle de rinichi, strivituți, degenerăți, bôle scrofuloase, scrintituri etc. Roloul 1 leu.

Untera de pește de Norvegia prospătă de anul acesta se vinde cu 4 lei (sticlă) și 3 lei 50 bani (gobena).

Un bog asortiment de *Parfumerie* și *Săpunărie* străină și indigenă.

Depozit central

Farmacia BERBERIANU — Constanța

Calendar

Calendar

Se găsesc de vânzare la Librăria „Română” Marin Pura. — Constanța
Oricine cumpără un
păstrează GRATUIT un BIULET de
PREMIU participând prin tragere
la sorți la mai mult obicei.

Calyton & Shuttlewort

BUCURESCI

117.—CALEA DOROBANȚILOR.—117

CRAIOVA

18.—STRADA BUCOVET.—18

MASINE AGRICOLE

Girant responsabil Administrator II, N. Călugăreanu.

Tipografia „Română” Marin Pura.—Constanța